herpy

GEKONY

Morocco lizard-fingered gecko

Saurodactylus mauritanicus

Saurodactylus mauritanicus to bardzo mały, naziemny gekon z północno-wschodniego Maroka i północno-zachodniej Algierii. Ciało mierzy zaledwie około 3 cm od pyska do kloaki. Gekon jest aktywny w dzień i o zmierzchu, a samica składa po jednym jaju. Wiedza o hodowli jest niemal żadna, dlatego ten poradnik opiera się na klimacie obszaru występowania.

Rodzina: Sphaerodactylidae Dawna nazwa: *Gymnodactylus mauritanicus; Saurodactylus desertorum*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**3 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia i o zmierzchu**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Półpustynia i tereny skaliste**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**40 × 30 × 30 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-28 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-32 °C**
Temperatura w nocy	**12-18 °C**
Wilgotność	**40-60%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady i małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1 jaj**
Inkubacja	**60-90 dni** przy 24-28 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Saurodactylus mauritanicus to bardzo mały gekon z rodziny Sphaerodactylidae i gatunek typowy rodzaju *Saurodactylus*. Osiąga najwyżej około 34 mm od pyska do kloaki. Nazwa rodzajowa pochodzi od greckich słów sauros (jaszczurka) i daktylos (palec), a nazwa gatunkowa odnosi się do Mauretanii, dawnej nazwy północno-zachodniej Afryki.

Gatunek opisano w 1836 roku pod nazwą *Gymnodactylus mauritanicus*, z Algierem jako miejscem typowym. *Saurodactylus brosseti* z zachodniego Maroka opisano w 1957 roku jako jego podgatunek, ale dziś uznaje się go za odrębny gatunek. Populacje z zachodniego i południowego Maroka należą do kompleksu *Saurodactylus brosseti*, więc starsze doniesienia o *S. mauritanicus* z tych terenów dotyczą innych gatunków.

Dymorfizm płciowy nie jest udokumentowany. O życiu gatunku w niewoli nie wiadomo prawie nic, a długość życia podana w tabelce (5-10 lat) to szacunek dla małego gekona.

Występowanie i środowisko

Saurodactylus mauritanicus występuje w północno-wschodnim Maroku i północno-zachodniej Algierii, a także na hiszpańskich terytoriach Melilli, Wysp Chafarinas i na wyspie Alborán. Spotyka się go od wybrzeża do wysokości około 1200 m n.p.m.

W niektórych opracowaniach wciąż wymienia się Saharę Zachodnią, ale tamtejsze populacje należą do kompleksu *Saurodactylus brosseti*. Na globalnej Czerwonej Liście IUCN gatunek ma status najmniejszej troski; w Algierii jego populacja się zmniejsza.

> **Naturalny zasięg:** Maroko i Algieria.

ŚRODOWISKO

Saurodactylus mauritanicus żyje w klimacie śródziemnomorskim, w lasach, na terenach skalistych, na polach uprawnych i pastwiskach. Prowadzi naziemny tryb życia i jest aktywny w dzień oraz o zmierzchu.

Lata są gorące i suche, a zimy łagodne i wilgotniejsze. Temperatura i wilgotność w miejscach występowania nie są udokumentowane, dlatego wartości w tabelce opierają się na danych klimatycznych.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

O hodowli *Saurodactylus mauritanicus* nie wiadomo prawie nic. Klimat na obszarze występowania jest śródziemnomorski, z gorącymi, suchymi latami i łagodnymi, wilgotniejszymi zimami, a sam gatunek to bardzo mały, naziemny gekon. *Euleptes europaea* to inny mały gekon z tej samej rodziny, żyjący w podobnym klimacie śródziemnomorskim.

Parę można trzymać w terrarium o wymiarach 40 × 30 × 30 cm. Powierzchnia dna jest ważniejsza niż wysokość. Zastosuj podłoże z piasku zmieszanego z gliniastą ziemią w warstwie 4-5 cm, a jako kryjówki ułóż płaskie kamienie, korę korkową i suche liście, zarówno w ciepłej, jak i w chłodnej części. Kamienie muszą stać bezpośrednio na dnie terrarium, a nie na piasku, żeby nie mogły zsunąć się na zwierzę. Uszczelnij wszystkie szczeliny i otwory, bo gekon jest bardzo mały.

TEMPERATURA

W dzień utrzymuj przy podłożu 22-28 °C z małym miejscem wygrzewania o temperaturze 30-32 °C pod słabą lampą punktową sterowaną termostatem. Nocą temperatura spada do 12-18 °C.

Zimą możesz na kilka miesięcy skrócić dzień i obniżyć temperaturę o kilka stopni, tak aby rytm roczny przypominał łagodne zimy klimatu śródziemnomorskiego. Właściwe zimowanie nie jest u tego gatunku udokumentowane. Mierz temperaturę termometrami cyfrowymi zarówno w ciepłej, jak i w chłodnej części.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 40-60 %. Lekko zraszaj terrarium co dwa-trzy dni, tak aby na kamieniach i liściach pozostawały krople, z których zwierzę może pić, i pozwól mu przeschnąć między zraszaniami. Zapewnij wilgotną kryjówkę, np. mały pojemnik z wilgotnym włóknem kokosowym, żeby gekon mógł sam wybierać. Miska z wodą nie jest potrzebna.

OŚWIETLENIE I UVB

Saurodactylus mauritanicus jest aktywny w dzień i o zmierzchu. Zalecana jest słaba świetlówka UVB w jednym końcu terrarium, z dużą ilością cienia i kryjówek; strefa Fergusona 1 pasuje do małego gekona, który przebywa głównie w cieniu i o zmierzchu, ale dla tego gatunku nie została zmierzona. Dodatkowo oprószaj owady karmowe wapniem z witaminą D3.

Latem światło powinno palić się około 12-13 godzin dziennie, a zimą 10 godzin, sterowane wyłącznikiem czasowym.

Czytaj więcej: Światło i UVB Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ŻYWIENIE

W naturze gatunek żywi się drobnymi stawonogami. Owady karmowe muszą być bardzo małe, nie większe niż głowa zwierzęcia: skoczogonki, muszki owocowe, świeżo wyklute świerszcze i małe prosionki.

Karm co drugi dzień taką ilością, jaką gekon zje w około pięć minut, i przy każdym karmieniu lekko oprószaj owady wapniem, a co drugie-trzecie karmienie witaminami. Zanim kupisz zwierzę, zapewnij sobie stałe źródło drobnych owadów karmowych.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek poluje z zasadzki: siedzi nieruchomo i atakuje, gdy w pobliżu pojawi się mały owad. Zachowanie w niewoli nie jest udokumentowane. Trzymaj zwierzę pojedynczo lub w parze w przestronnym terrarium z wieloma kryjówkami. Nie trzymaj razem dwóch samców. Gekon jest zbyt mały i delikatny, by brać go do ręki; przenosi się go, pozwalając mu wejść do małego pojemnika.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek osiągania dojrzałości płciowej i różnice między płciami nie są u tego gatunku udokumentowane. U tak małych gekonów płeć trudno rozpoznać bez lupy; szukaj zgrubień hemipenisów u nasady ogona. Dlatego nie da się pewnie dobrać pary.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja i rozmnażanie w niewoli nie są u tego gatunku udokumentowane. Rozsądnym punktem wyjścia jest para w przestronnym terrarium z wieloma kryjówkami i wyraźnym rytmem sezonowym, z krótszymi dniami i nieco niższą temperaturą zimą.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Samica składa po jednym jaju. Ile jaj składa w ciągu roku, nie jest udokumentowane. Zapewnij jej lekko wilgotne miejsce pod płaskim kamieniem lub kawałkiem kory i regularnie sprawdzaj, czy nie ma jaj. Jajo wyjmuj ostrożnie, nie obracając go.

INKUBACJA

Inkubacja nie jest u tego gatunku udokumentowana. Podane w tabelce 60-90 dni w 24-28 °C to szacunek oparty na innych małych gekonach. Umieść jajo w małym, wentylowanym pojemniku z lekko wilgotnym wermikulitem i nie obracaj go.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Odchów nie jest u tego gatunku udokumentowany. Młode są bardzo małe i codziennie potrzebują skoczogonków i świeżo wyklutych muszek owocowych oprószonych wapniem, w małym, szczelnym pojemniku urządzonym tak samo jak terrarium dorosłych.

Zdrowie i częste błędy

Nie udokumentowano chorób swoistych dla *Saurodactylus mauritanicus*. Jak u innych bardzo małych gekonów, typowe problemy to:

- Za mało wapnia i witaminy D3, co może prowadzić do rozmiękania kości i drżenia.
- Jednostronna dieta lub zbyt duże owady karmowe.
- Zbyt suche terrarium bez wilgotnej kryjówki, co powoduje problemy z linieniem, lub zbyt mokre terrarium, co prowadzi do infekcji skóry.
- Kamienie i kawałki drewna, które się zsuwają, bo stoją na warstwie podłoża.
- Walki między samcami.

Jeśli zwierzę chudnie, nie je lub wydaje się osowiałe, zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.